

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 9.1

Đoạn kinh 1 (AN)

Ekaṃ samayaṃ Bhagavā Bhoganagare viharati Ānandacetiye. Tatra kho Bhagavā bhikkhū āmantesi: «Bhikkhavo»ti

«Bhadante»ti te bhikkhū Bhagavato paccassosum.

Bhagavā etadavoca: «Cattāro’ me, bhikkhave, mahāpadesa desessāmi, taṃ suṇātha, sādhukaṃ manasikarotha; bhāsisāmī»ti.

«Evaṃ, bhante»ti kho te bhikkhū Bhagavato paccassosum.

Bhagavā etadavoca:

«Katame, bhikkhave, cattāro mahāpadesā? Idha, bhikkhave, bhikkhu evaṃ vadeyya - ‘Sammukhā m’etaṃ, āvuso, Bhagavato suttaṃ, sammukhā paṭiggahitaṃ - ayaṃ dhammo, ayaṃ vinayo, idaṃ satthusāsaṇaṃ’ ti. Tassa, bhikkhave, bhikkhuno bhāsitaṃ n’eva abhinanditabbam nappaṭikkositabbam. Anabhinanditvā appaṭikkositvā tāni padabyañjanāni sādhukaṃ uggahetvā sutte otāretabbāni, vinaye sandassetabbāni. Tāni ce sutte otāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni na c’eva sutte otaranti na vinaye sandissanti, niṭṭhamettha gantabbam: ‘Addhā, idaṃ na c’eva tassa Bhagavato vacanaṃ Araḥato Sammāsambuddhassa...’ti. Iti h’etaṃ, bhikkhave, chaḍḍeyyātha.»

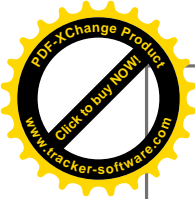
«Idha pana, bhikkhave, bhikkhu evaṃ vadeyya: ‘Sammukhā m’etaṃ, āvuso, bhagavato suttaṃ, sammukhā paṭiggahitaṃ - ayaṃ dhammo, ayaṃ vinayo, idaṃ satthusāsaṇaṃ’ti. Tassa, bhikkhave, bhikkhuno bhāsitaṃ n’eva abhinanditabbam nappaṭikkositabbam. Anabhinanditvā appaṭikkositvā tāni padabyañjanāni sādhukaṃ uggahetvā sutte otāretabbāni, vinaye sandassetabbāni. Tāni ce sutte otāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte c’eva otaranti vinaye ca sandissanti, niṭṭhamettha gantabbam: ‘Addhā, idaṃ tassa Bhagavato vacanaṃ Araḥato Sammāsambuddhassa...’ti. Idaṃ, bhikkhave, paṭhamam mahāpadesam dhāreyyātha.»

Từ vựng đoạn kinh 1

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Eka	Một	Tính
2	Samayo	Thời, mùa, dịp	Danh, nam
3	Bhagavant	Đức Thế Tôn	Danh, nam
4	Bhogo	Tên riêng	Danh, nam

5	Nagaram	Thành phố	Danh, trung
6	Viharati	Sinh sống, ngụ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
7	Ānando	Tên riêng	Danh, nam
8	Cetiyam	Chùa	Danh, trung
9	Tatra	Tại đó, ở đó	Trạng
10	Kho	[đệm]	Phụ
11	Bhikkhu	Tỳ kheo	Danh, nam
12	Āmantesi	Gọi	Động, bất định, chủ động, mô tả
13	(i)ti	[trích dẫn]	Phụ
14	Bhadante	Bạch Ngài [hô cách số ít của Bhaddanta]	Danh, nam
15	So~sa/taṃ~tad /sā Eso~esa/etaṃ~etad/esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
16	Paccassosi	Vâng thuận	Động, bất định, chủ động, mô tả
17	Avoca	Nói	Động, bất định, chủ động, mô tả
18	Catu	Bốn	Số
19	Ayam/idaṃ~imaṃ/ayam	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
20	Mahant	Lớn	Tính
21	Apadeso	Sự khẳng định, lời khẳng định	Danh, nam
22	Deseti	Nói, thuyết	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
23	Suṇāti	Nghe	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
24	Sādhukam	Khéo léo	Trạng
25	Manasikaroti	Tác ý	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
26	Bhāsati	Nói, giảng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
27	Evam	Như thế, như vậy	Trạng
28	Bhante	Bạch Ngài [hô cách số ít của Bhaddanta]	Danh, nam
29	Katama	Nào, gì	Tính
30	Idha	Ở đây	Trạng
31	Vadati	Nói	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
32	Sammukhā	Trước mặt	Trạng
33	Me	Tôi [gián bỏ, sở hữu, dụng cụ cách số ít]	Đại, nhân xưng, 1
34	Āvuso	Quý vị [hô cách, số nhiều]	Danh, nam
35	Suta	Được nghe	Quá phân
36	Paṭiggahita	Được tiếp thu	Quá phân
37	Dhammo	Pháp	Danh, nam
38	Vinayo	Luật	Danh, nam
39	Satthu	Bậc Đạo sư [sở hữu cách số ít của Satthar]	Danh, nam

40	Sāsanam	Lời dạy	Danh, trung
41	Bhāsitam	Điều được nói	Danh, trung
42	Na	Không	Phụ
43	Eva	[nhấn mạnh]	Phụ
44	Abhinanditabba	Được tán đồng	Tương phân
45	Paṭikkositabbā	Được bác bỏ	Tương phân
46	Abhinanditvā	Tán đồng	Động, bất biến
47	Paṭikkositvā	Bác bỏ	Động, bất biến
48	Padam	Câu, từ	Danh, trung
49	Byañjanam	Âm [âm tiết]	Danh, trung
50	Uggahetvā	Học tập	Động, bất biến
51	Suttam	Kinh	Danh, trung
52	Otāretabba	Được làm xuất hiện	Tương phân
53	Sandassetabba	Được so sánh	Tương phân
54	Ce	Nếu	Phụ
55	Otāriyamāna	Được làm xuất hiện	Hiện phân
56	Sandassiyamāna	Được so sánh	Hiện phân
57	Ca	Và, hoặc [liệt kê]	Phụ
58	Otarati	Xuất hiện	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
59	Sandissati	Xuất hiện	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
60	Niṭṭham	Kết luận	Danh, trung
61	Ettha	Ở đây	Trạng
62	Gantabba	Đi đến	Tương phân
63	Addhā	Quả nhiên, quả thật [xác nhận]	Phụ
64	Vacanam	Lời nói	Danh, trung
65	Arahant	A La Hán	Danh, nam
66	Sammāsambuddho	Chánh Đẳng Giác	Danh, nam
67	Iti	Như vậy	Phụ
68	Hi	Quả thật [nhấn mạnh]	Phụ
69	Chadḍeti	Từ bỏ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
70	Idha	Ở đây	Trạng
71	Pana	Và [đệm]	Phụ
72	Paṭhama	Thứ nhất	Tính
73	Dhāreti	Nắm giữ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 1

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 1
1	NA	NA	NA

Đoạn kinh 7 (AN)

“tīṇimāni, bhikkhave, rañño khattiyassa muddhāvasittassa yāvajīvaṃ sāraṇīyāni {sāraṇīyāni (sī. syā. kaṃ. pī.)} bhavanti. katamāni tīṇi? yasmim, bhikkhave, padese rājā khattiyo muddhāvasitto jāto hoti. idaṃ, bhikkhave, paṭhamam rañño khattiyassa muddhāvasittassa yāvajīvaṃ sāraṇīyaṃ hoti.

“puna caparaṃ, bhikkhave, yasmim padese rājā khattiyo muddhāvasitto hoti. idaṃ, bhikkhave, dutiyaṃ rañño khattiyassa muddhāvasittassa yāvajīvaṃ sāraṇīyaṃ hoti.

“puna caparaṃ, bhikkhave, yasmim padese rājā khattiyo muddhāvasitto saṅgāmaṃ abhivijjintvā vijitasāṅgāmo tameva **saṅgāmasīsaṃ** ajjhāvasati. idaṃ, bhikkhave, tatiyaṃ rañño khattiyassa muddhāvasittassa yāvajīvaṃ sāraṇīyaṃ hoti.

imāni kho, bhikkhave, tīṇi rañño khattiyassa muddhāvasittassa yāvajīvaṃ sāraṇīyāni bhavanti.

Chú giải:

- (1) **khattiyassāti** jātiyā khattiyassa.
- (2) **muddhāvasittassāti** rājābhisekena muddhani abhisittassa.
- (3) **sāraṇīyāni bhavantīti** saritabbāni asammussanīyāni honti.
- (4) **jātoti** nibbatto.
- (5) **saṅgāmanti** yuddham.
- (6) **abhivijjintvāti** jinitvā sattumaddanaṃ katvā.
- (7) **tameva saṅgāmasīsaṃ** tameva saṅgāmaṭṭhānaṃ
- (8) **ajjhāvasatīti** abhibhavitvā āvasati.

Từ vựng đoạn kinh 7

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Ti	Ba	Số
2	Ayaṃ/idaṃ~ imaṃ/ayaṃ	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
3	Bhikkhu	Tỳ Kheo	Danh, nam
4	Rājan	Vua	Danh, nam
5	Khattiya	Thuộc giai cấp Sát Đế	Tính

		Ly	
6	Muddhan	Đầu, đỉnh	Danh, nam
7	Avasitta	Được đồ (chất lỏng), được xúc (chất lỏng), được tôn phong	Quá phân
8	Yāva	Suốt [kết hợp trực bỏ cách]	Giới từ
9	Jīvo	Cuộc sống, đời sống	Danh, nam
10	Saraṇīya	Đáng nhớ	Tính
11	Bhavati	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
12	Katama	Gì, nào	Tính, nghi vấn
13	Yo/yaṃ/yā	Người mà, vật mà Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	Đại, quan hệ
14	Padeso	Khu vực, nơi chốn, vị trí	Danh, nam
15	Jāta	Được sinh	Quá phân
16	Hoti	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
17	Paṭhama	Thứ nhất	Tính
18	Puna	Lần nữa	Phụ
19	Ca	Và, hoặc [liệt kê]	Phụ
20	Aparam	Tiếp theo, thêm nữa	Trạng
21	Dutiya	Thứ hai	Tính
22	Saṅgāmo	Sự chiến đấu, trận đấu	Danh, nam
23	Abhi-	Trên, cao hơn, vượt trên, hướng đến, chống lại, bên ngoài, khắp chung quanh, vượt quá	Tiền tố
24	Vi-	Mở rộng, tách khỏi, ngược lại, đối nghịch, tang cấp	Tiền tố
25	Jinitvā	Chiến thắng, khuất phục	Động, bất biến
26	Jita	Bị khuất phục, được chiến thắng	Quá phân
27	So~sa/taṃ~tad /sā Eso~esa/etaṃ~ etad/esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
28	Eva	[Nhấn mạnh]	Phụ
29	Sīsam	Cái đầu, đầu đề, sự lãnh đạo, bông lúa, đồng tiền chì	Danh, trung

30	Ajjhāvasati	Adhi + ā + vasati	
31	Adhi-	Hướng đến, vượt trên	Tiền tố
32	Ā-	Hướng đến	Tiền tố
33	Vasati	Sống, ngụ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
34	Tatiya	Thứ ba	Tính
35	(i)ti	[Ký hiệu trích dẫn]	Phụ
36	Jāti	Sự sinh ra, dòng tộc, dân tộc, phả hệ, kiểu, loại	Danh, nữ
37	Abhiseko	Sự tôn phong, lễ tẩy rửa, sự tưới rắc	Danh, nam
38	Sitta	Được đồ (chất lỏng), được rưới (chất lỏng)	Quá phân
39	Sarati	Nhớ, ghi nhớ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
40	Sam-	Hoàn toàn, toàn bộ	Tiền tố
41	Mussati	Quên	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
42	Nibbatta	Được sinh ra	Quá phân
43	Yuddham	Sự chiến đấu, chiến tranh, chiến trận	Danh, trung
44	Sattu	Kẻ thù	Danh, nam
45	Maddanam	Sự nghiền nát, sự chà đạp	Danh, trung
46	Katvā	Làm	Động, bất biến
47	Ṭhānam	Vị trí, nơi chốn, điều kiện, lý do, nguyên nhân, sự ở lại	Danh, trung
48	Abhibhavitvā	Vượt qua, chinh phục	Động, bất biến

Ngữ pháp đoạn kinh 7

Đọc đoạn kinh và chú giải trên, với những hướng dẫn tuần tự như sau:

[1] Về mặt văn hóa, các vua ở Ấn Độ thời Đức Phật khi làm lễ lên ngôi sẽ được rưới một loại nước, hay dầu mang tính nghi lễ lên đầu, hòa thượng Thích Minh Châu dịch khái niệm này là ‘Quán Đảnh’

[2] Từ **sīsam** trong **saṅgāmasīsam** ở đoạn kinh thứ 3 từ trên xuống có mang nghĩa nào trong các nghĩa liệt ở bảng từ vựng không? Nếu không thì nghĩa của nó trong đoạn kinh trên là gì? Dựa vào đâu để suy luận ra nghĩa đó?

[3] Dựa vào câu chú giải (3) thì từ **sāraṇīyāni** thuộc kiểu từ loại cụ thể gì?

[4] Ở câu chú giải (6) ta có cụm từ **[jinitvā sattumaddanam katvā]**, các từ trong cụm đó quan hệ với nhau như thế nào?